

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Правни основ

Правни основ за доношење Акционог плана за спровођење Стратегије развоја дигиталних вештина у Републици Србији за период од 2020. до 2024. године, у периоду од 2021. до 2022. године, садржан је у одредби члана 38. став 1. Закона о планском систему („Службени гласник РС”, број 30/08), којим је прописано да документ јавних политика на републичком нивоу усваја Влада, осим ако је другачије прописано посебним законом.

II. Разлози за доношење Акционог плана

Брзи развој нових технологија условљава потребу коришћења информационо-комуникационих технологија у свим сегментима живота. Праћење сталне дигиталне трансформације доводи до неопходности савладавања нових вештина. Задатак развоја дигиталних вештина је неопходан одговор на појаву нових технологија и њихов утицај на дигитално друштво и дигиталну економију, осигурање поседовања вештина потребних за унапређење запошљавања, продуктивности, креативности и успешности, уз истовремено обезбеђење информационе безбедности и сигурности на мрежи. Развој информационог друштва и дигитална економија су у свету изазвали потребу за великим бројем људи са потребним дигиталним вештинама.

Наведене чињенице су препознате од стране Владе Републике Србије, па је као један од задатака за 2021. годину планом рада Владе предвиђено и доношење Акционог плана за спровођење Стратегије за развој дигиталних вештина којим би се уредила област развоја дигиталних вештина становништва са циљем коришћења потенцијала савремених информационо-комуникационих технологија у правцу подизања квалитета живота свих грађана, веће запослености, ефикасности рада и економског раста друштва у целини.

Доношење и имплементација акционог документа у области развоја дигиталних вештина унапређује систем којим се остварују веће дигиталне вештине грађана развојем рачунарског размишљања, пружањем вештина које су потребне за свакодневни живот и развој успешне каријере у дигиталној економији, као и пружањем услова за даље унапређивање знања и вештина ИКТ стручњака. Бројна истраживања указала су да ће у наредним годинама на глобалном нивоу бити све више радних места за људе који поседују напредне дигиталне вештине, са тенденцијом да се тај тренд убрзава. Имајући у виду наведено, креирање акционог документа у области развоја дигиталних вештина захтева одговарајући приступ и мисију која подразумева континуирано развијање свести о активном прилагођавању променама, кроз непрекидно, али ефикасно учење. У постизању развоја и унапређења дигиталних вештина кључан је заједнички међусекторски рад на подизању свести у овој области и унапређењу знања и вештина због чега овај план укључује више различитих институција у поступак спровођења. Овај Акциони план наслања се на четири приоритетне области дефинисане Стратегијом развоја дигиталних вештина у Републици Србији за период 2020 – 2024. година: унапређивање дигиталних компетенција у образовном систему, унапређење основних и напредних дигиталних вештина за све грађане, развој дигиталних вештина у односу на потребе тржиште рада, целоживотно учење ИКТ стручњака.

III. Објашњење предложеног Акционог плана за спровођење Стратегије развоја дигиталних вештина у Републици Србији за период 2020 – 2024. година, за период спровођења 2021 – 2022.:

Предлог Акционог плана састоји се од следећих делова:

1. Увод
2. Методологија израде
3. Консултације
4. Процена финансијских средстава која су неопходна за спровођење
5. Завршне одредбе
6. Табеларни приказ стратешких циљева, мера и активности

У уводном делу представљен је значај развоја дигиталних вештина, имајући у виду чињеницу да брзи развој нових технологија условљава потребу коришћења информационо-комуникационих технологија у свим сегментима живота, како одраслих тако и деце. Основне дигиталне вештине подразумевају способност да се комуницира путем е-маила или друштвених мрежа, да се креира и измени електронски документ, способност тражења информација и заштиту личних података на мрежи. Дигиталне вештине у савременим условима омогућавају запослење, продуктивност, креативност и успех нарочито младих који редовно развијају основне вештине, а затим имају могућност да напредују и стекну више нивое дигиталне стручности, што им омогућава учествовање у индустријским секторима у настајању и оснивање сопствених предузећа, односно конкурентност на тржишту рада. Познавање дигиталних вештина може бити различитог степена, од основне дигиталне писмености потребне свим грађанима, до поседовања компетенција потребних за обављање конкретних послова на средњем нивоу и коначно до поседовања напредних специјализованих рачунарских вештина, као и научника за информационе технологије и развој. Имајући у виду наведено, установљена је потреба да се у овој области изради и усвоји стратешки документ чија ће реализација допринети развоју дигиталних вештина у свим кључним областима од значаја за грађане и друштво у целини.

У другом делу представља се методологија израде. Након усвајања Стратегије, односно током израде овог акционог плана, Министарство трговине, туризма и телекомуникација се у јуну 2020. године писаним путем обратило органима државне управе који су Стратегијом дефинисани као надлежни за реализацију овог стратешког документа (Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Министарство културе и информисања, Министарство државне управе и локалне самоуправе, Канцеларија за информационе технологије и електронску управу и Национална академија за јавну управу) са захтевом да у циљу израде првог Акционог плана, обавесте ресорно министарство које мере и активности утврђене Стратегијом ће спроводити у периоду 2021-2022. године, уз могућност да поред дефинисаних, надлежни органи предложе и друге активности из своје надлежности чије спровођење би допринело остварењу дефинисаних стратешких циљева. У складу са одговорима/прилозима добијених од стране надлежних органа, сачињен је први Акциони план за спровођење Стратегије, за период 2021-2022. година. Овај акциони план садржи мере и активности већ

дефинисане у Стратегији, које се кроз Акционим план прецизирају у смислу дефинисања временског рока за реализацију, органа који је надлежан да конкретну меру односно активност спроведе, неопходна финансијска средства итд..

У трећем делу, описани су консултативни процеси који су спроведени у поступку израде Предлога акционог плана, као и организације са којима је консултативна сарадња остварена.

У четвртном делу, наведена је процена средстава која су неопходна за спровођење Акционог плана. Средства за реализацију Акционог плана у 2021. години обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2021. годину („Службени гласник РС”, број 149/2020) на разделу 32 – Министарство трговине, туризма и телекомуникација, Програма 0703 – Телекомуникације и информационо друштво, Функција 460 – Комуникације, извор финансирања 01 – Општи приходи и примања буџета. Средства за реализацију Акционог плана у 2022. години биће планирана приликом израде буџета за 2022. годину у оквиру датих лимита на разделу Министарства трговине, туризма и телекомуникација, Програма 0703 – Телекомуникације и информационо друштво, Функције 460 – Комуникације. Поред наведеног, део средстава за реализацију Акционог плана биће обезбеђен и из средстава донатора.

Пети део односи се на објављивање Акционог плана у Службеном гласнику Републике Србије, на сајту Министарства трговине, туризма и телекомуникација као и на порталу еУправа, као и на рокове за објављивање.

У последњем делу, табеларном приказу Акционог плана, наведени су општи и посебни циљеви који се настоје остварити као и мере и активности.

Општи циљ Акционог плана је унапређење дигиталних знања и вештина свих грађана, укључујући припаднике осетљивих друштвених група, ради омогућавања праћења развоја информационо комуникационих технологија у свим областима и обезбеђивања потреба привреде и тржишта рада. Посебни циљеви Акционог плана подразумевају пружање ефикасног одговора на настале технолошке промене и тиме омогућавање развоја појединца и друштва у условима брзог развоја савремених технологија у свим сегментима живота, као и пружање адекватног одговора на нарастајуће потребе тржишта рада. Посебни циљеви Акционог плана су: 1) Унапређивање дигиталних компетенција у образовном систему; 2) Унапређење основних и напредних дигиталних вештина за све грађане; 3) Развој дигиталних вештина у односу на потребе тржиште рада; и 4) Целоживотно учење ИКТ стручњака.

У оквиру сваког посебног циља дефинисане су стратешке мере чија реализација доприноси њиховој реализацији. У оквиру посебног циља (1) Унапређивање дигиталних компетенција у образовном систему предвиђене су две мере: Обезбеђивање услова за учење и стицање дигиталних компетенција у образовном систему и Унапређивање планова и програма наставе и учења у циљу стицања дигиталних компетенција у предуниверзитетском образовању. У оквиру посебног циља (2) Унапређење основних и напредних дигиталних вештина за све грађане предвиђене су четири мере: Обезбеђивање услова за развој различитих нивоа дигиталних вештина за грађане, Акредитација програма обука за развој дигиталних вештина грађана, Подизање свести грађана о потреби усвајања дигиталних вештина као и Унапређење дигиталних вештина на нивоу локалне самоуправе. За реализацију посебног циља (3) Развој дигиталних вештина у односу на потребе тржиште рада предвиђене су три мере: Задовољавање потреба тржишта рада за дигиталним вештинама на свим нивоима и

промоција могућности у ИКТ сектору, Унапређење сарадње између релевантних институција као и Развој дигиталних вештина запослених, укључујући запослене у јавној управи, са фокусом на дигиталне вештине које су повезане са специфичностима радног места. За реализацију посебног циља (4) Целоживотно учење ИКТ стручњака, предвиђене су четири мере: Праћење потреба привреде и ИКТ сектора, Праћење броја младих, посебно жена, који се образују и обучавају за ИКТ занимања, Праћење броја младих, посебно жена, који се образују и обучавају за ИКТ занимања као и Унапређење вештина ИКТ стручњака и промоција целоживотног учења.

У оквиру сваке мере за постизање посебних циљева Акционог плана, дефинисани су показатељ(и) резултата који се исказују кроз одређену јединицу мере. Циљане вредности приказане су као вредности у базној години, као и циљане вредности у првој години спровођења Акционог плана (Т+1) односно другој години спровођења (Т+2). За сваку почетну вредност наведени су извори из којих су прибављени подаци.